

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Тарих, археология және этнология факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Тарихи-мәдени туризм» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу
бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары
«5В041900 Музей ісі және ескерткіштерді қорғау»
мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы**

Алматы 2020 жыл

Құрастырушы:

Шалекенов М.У. т.ғ.д., Археология, этнология
және музеология кафедрасының профессоры

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі
және атағы)

«Тарихи-мәдени туризм» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу
бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып,
ұсынылды «___» _____ 2020 ж., хаттама №_____

Кіріспе

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Туризмнің пайда болу тарихына сипаттама беріңіз
2. Әлемдегі туризмнің даму тарихын талдаңыз
3. Әлемдегі саяхаттарға талдау жасаңыз
4. Ұлы географиялық ашылуларға тоқталыңыз
5. Қазақстан туризмінің тарихына шолу жасаңыз
6. Қазақ жеріне жүргізілген алғашқы өлкетанушылық экспедицияларға талдау жасаңыз
7. Ұлы Жібек жолы және оның тармақтарын анықтаңыз
8. Тарихи-мәдени туризм нысанындағы ортағасырлық қалалардың алатын орнын көрсетіңіз
9. Тарихи-мәдени туризм нысанындағы Қазақстандық сәулет ескерткіштеріне тоқталыңыз
10. Христофор Колумбтың Америка жағалауына саяхатын айтыңыз
11. Васко да Гаманың Үндістанға саяхатын ашыңыз
12. Фернанд Магеланның жерді алғашқы айналуын жазыңыз
13. Джеймс Куктың жерді айналу саяхатын көрсетіңіз
14. Афанасий Никитиннің «үш теңіздің ар жағына» барып қайтуын ашыңыз
15. Марко Полоның Азияға саяхатын талдаңыз

Емтихан тапсыру кезінде студенттер қабілетті болуы тиіс:

- ежелден бастау алған коллекция тарихын саралап, жалпы әлемдегі коллекциялармен қоса Қазақстандағы коллекцияларды білу;
- коллекцияға қатысты ғылыми білім мен методологиялық зертеулерді, музей терминалогиясында дұрыс қолдану, музейлерді классификациялау және олардың саласын талдау;
- коллекция түрлері және олардың пайда болуына байланысты ақпараттарды жүйелеп, өз көзқарасын дәлелдеп, нақты тұжырымдар ұсыну;
- тапсырмаларын орындау барысында коммуникативті қабілетті дамыту, жетілдіруге жаңа идеялар ұсыну;
- студент орындаған тапсырмаларына объективті баға беру, топтағы көшбасшылық қасиетті қабылдай білуге дайын болу, кәсіби дамудың жаңа бағыттарын анықтау.

«Тарихи-мәдени туризм» пәнінен бағдармалық сұрақтары

1. Туризмнің пайда болу тарихына сипаттама беріңіз
2. Әлемдегі туризмнің даму тарихын талдаңыз
3. Әлемдегі саяхаттарға талдау жасаңыз

4. Ұлы географиялық ашылуларға тоқталыңыз
5. Қазақстан туризмінің тарихына шолу жасаңыз
6. Қазақ жеріне жүргізілген алғашқы өлкетанушылық экспедицияларға талдау жасаңыз
7. Ұлы Жібек жолы және оның тармақтарын анықтаңыз
8. Тарихи-мәдени туризм нысанындағы ортағасырлық қалалардың алатын орнын көрсетіңіз
9. Тарихи-мәдени туризм нысанындағы Қазақстандық сәулет ескерткіштеріне тоқталыңыз
10. Христофор Колумбтың Америка жағалауына саяхатын айтыңыз
11. Васко да Гаманың Үндістанға саяхатын ашыңыз
12. Фернанд Магеланның жерді алғашқы айналуын жазыңыз
13. Джеймс Куктың жерді айналу саяхатын көрсетіңіз
14. Афанасий Никитиннің «үш теңіздің ар жағына» барып қайтуын ашыңыз
15. Марко Полоның Азияға саяхатын талдаңыз
16. Шоқан Уәлихановтың саяхаттарына тоқталыңыз
17. Әлемдік тарихи-мәдени туризм нысанындағы экомұзейлерге тоқталыңыз
18. Әлемдік тарихи-мәдени туризм нысанындағы этномұзейлерді қараңыз
19. Әлемдік тарихи-мәдени туризм нысанындағы бекініс-мұзейлерге шолу жасаңыз
20. Әлемдік тарихи-мәдени туризм нысанындағы ерекше мұзей түрлеріне талдау жасаңыз
21. Әлемдік тарихи-мәдени туризм нысанындағы миниатюралық парктерді салыстырыңыз
22. Этно-мемориалдық кешен Атамекен – Қазақстан картасын сипаттаңыз
23. Әлемдегі ең үздік 10 аралды талдаңыз
24. Азия елдеріндегі табиғат ескерткіштеріне тоқталыңыз
25. Африка елдеріндегі табиғат ескерткіштерін жазыңыз
26. Еуропа елдеріндегі табиғат ескерткіштерін сипаттаңыз
27. Америка елдеріндегі табиғат ескерткіштерін зерделеңіз
28. ЮНЕСКО тізіміндегі Қазақстандық объектілерге тоқталыңыз
29. Қазақстандағы ашық аспан астындағы мұзейлерге сипаттама беріңіз
30. ЮНЕСКО тізіміндегі қала-мұзейлерге тоқталыңыз
31. Қала-мұзейлердегі тарихи-мәдени ескерткіштерге тоқталыңыз
32. Азиядағы қала-мемлекеттерді талдаңыз
33. Еуропадағы қала-мемлекеттерді жазыңыз
34. Америкадағы қала-мемлекетті көрсетіңіз
35. Қазақстандағы табиғат қорықтарын сипаттаңыз
36. Ұлттық қорықтарды: Ақсу-Жабағлы, Алматы, Алакөл сипаттаңыз
37. Ұлттық қорықтарды: Барсакелмес, Батыс-Алтай, Қаратау сипаттаңыз
38. Әлемдік мұраға енген қорықтарға: Қорғалжың, Марқакөл тоқталыңыз
39. Әлемдік мұраға енген қорықтарға: Үстірт, Наурызым тоқталыңыз
40. Қазақстанның ұлттық парктеріне: Алтын Емел, Баянауыл, Бурабай тоқталыңыз

41. Қазақстанның ұлттық парктерін: Шарын шатқалы, Темірлік, Көлсай, Есік өзеніне тоқталыңыз
42. Қазақстандағы туризмнің дамуына талдау жасаңыз
43. Туризм және экология мәселесіне тоқталыңыз
44. Қазақстан Республикасындағы сыртқы туризмнің дамуын талдаңыз
45. Қазақстан Республикасындағы ішкі туризмнің дамуына тоқталыңыз
46. Дүниежүзілік туристер ұйымы ЮНВТО құрылуын, қызметін сараптаңыз
47. Қызыл кітап тарихына сипаттама беріңіз
48. 6.03.2011 жылғы қабылданған «Қазақстан Республикасындағы туризмді дамыту тұжырымдамасын» талдаңыз
49. 13.06.2011 жылғы қабылданған «Қазақстан Республикасындағы туристік қызмет туралы» заңды талдаңыз
50. Тарихи-мәдени мұра ескерткіштерін музеефикациялауға тоқталыңыз
51. Әлемнің жеті кереметін талдаңыз
52. Ғажайып пирамидаларға тоқталыңыз
53. Қасиетті мүсіндерді сараптаңыз
54. Айбынды мазарларды талдаңыз
55. Құдіретті ескерткіштерді талдаңыз
56. Ірі мұнараларды сараптаңыз
57. Діншілдік ғажайыптарды сипаттаңыз
58. Атақты қорғандарды зерделеңіз
59. Ғажайып сарайларды сараптаңыз
60. Ежелгі қалаларды талдаңыз

Оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

Негізгі:

1. Алдашева А. Қазақстандағы туризмнің даму тарихы. – Алматы, 2010.
2. Актуальные вопросы теории и практики туризма. – Алматы, 1999.
3. Ахметова С.Ш. Историческое краеведение в Казахстане. – Алма-Ата, 1982. – 169 с.
4. Ашурков В.Н., Кацюба Д., Матюшин Г.Н. Историческое краеведение. – М., 1980.
5. Карпова Г.А. Экономика современного туризма, М.– СПб, 1998. – 412с.
6. Строев К.Ф. Краеведение. – М., 1974.
7. Шалгынбаева С.Х. Музеи под открытым небом: учебное пособие. – Алматы: Қазақ университеті, 2003. – 102 с.

Қосымша:

1. Сотникова С.И. Музеология. - М., 2010
2. Кульсариева С.П. Теория и практика музейной коммуникации.- Алматы, 2011
3. Тельчаров А.Д. Музееведение. - М., 2011
4. Раимханова К. Музей ісінің теориясы мен практикасы. - Алматы, 2002
5. Ерғазы Қ. Музей ісіндегі компьютерлік технологиялар. - Алматы, 2012